

IJskoud uitgeserveerd, brandend opgediend

De directeur van een groep gespecialiseerde klinieken dacht: “Het is simpel. Er is een tekort, dus we gaan bezuinigen. En personeelskosten is de enige post waarop valt te bezuinigen. Althans, als het om meer dan een paar stuivers moet gaan.” En dus lag er bij de ondernemingsraad een adviesaanvraag voor een reorganisatie met gedwongen ontslagen. De directeur was bovendien boos. Op het waarborgfonds. Want dat erkende zijn RAK (een deel van het eigen vermogen) niet. En wilde daarom niet lenen. Dan hadden de ontslagen niet gehoeven.

De ondernemingsraad was ook boos. Op de directeur. Want waar kwamen de tekorten vandaan? Juist! Uit zijn koker! Het was nog al wat dat zij hem aanwreven. In Maastricht had hij een verbouwing doorgezet. Voor die € 6 ton die dat kostte had hij toestemming dat in zijn tarieven op te nemen. Dus de komende twintig jaar zou dat geld wel binnendruppelen. Alleen stond het nu niet op zijn rekening. Het waarborgfonds erkende zijn RAK niet, dus daar kon hij niet terecht. En de bank zei dat hij al zoveel geleend had dat hij geen zekerheden meer kon geven. Dus die kwam ook niet over de brug. De verbouwing was inmiddels klaar en de rekening lag te wachten....

Dat het waarborgfonds zijn eigen vermogen niet erkende was wel te verklaren. Er was jarenlang verlies gedraaid op commerciële activiteiten. Zoveel, dat de hele instelling jarenlang in de rode cijfers had gezeten. Maar commerciële activiteiten zet je op om winst te maken, dus schreef hij het verlies niet af op zijn vermogen. Dat verlies activeerde hij, ondanks de waarschuwingen van de accountant, op de balans onder het kopje “Nog in tarieven te verrekenen”. Kennelijk vanuit de gedachte dat verliezen in het heden een investering in de toekomst zijn.

En dan was er nog iets. Alle vestigingen waren aparte stichtingen. Daarvan wilde hij, of liever moest hij van de Belastingdienst, een fiscale eenheid voor de BTW maken. Het personeel kwam allemaal in de nieuwe Holdingstichting. De oude stichtingen werden bij het UWV afgemeld. Helaas was hij vergeten de Holding weer aan te melden. Daardoor zat de club een jaar lang goed in zijn liquiditeiten. Tot de navordering van € 8 ton kwam.

Dat de bank niet erg welwillend was, had nog een oorzaak, naast het ontbreken van zekerheden. De directeur had een verliesgevende nevenactiviteit overgedaan aan een paar specialisten. Die stichting was niet meegegaan in de fiscale eenheid. Maar in die stichting zat ook een gebouw. Dat wilde hij verkopen. Om overdrachtsbelasting te vermijden was contractueel vastgelegd dat het gebouw in die stichting bleef en dat de opbrengsten bij verkoop voor de Groep zouden zijn. Voor de bank was dat gebouw een zekerheid op verstrekte leningen. De bank vond de constructie ook geen enkel probleem. Maar schreef wel een brief aan het nieuwe bestuur. Dat de stichting wat de bank betrof gewoon hoofdelijk aansprakelijk bleef voor de schulden van de andere stichtingen. Daar waren de nieuwe eigenaren niet blij mee.

De ondernemingsraad was toe aan een overlegvergadering. Gezien de ernst van de situatie eiste de ondernemingsraad bovendien, dat de raad van toezicht daarbij aanwezig zou zijn. En jawel, er verscheen een delegatie van drie toezichthouders.

Frank Schreiner OR Advies
Medezeggenschap en Governance

De vergadering begon stroef. Er werden verwijten gemaakt en er werd van de hak op de tak gesprongen. Allerlei kleine irritaties werden er bij geslept. De discussie dreigde te verzanden in gehakketak over het feit dat de gezondheidsinspectie had ingegrepen omdat in Utrecht handelingen werden verricht waarvoor alleen in Rotterdam een vergunning was. De ondernemingsraad vond dat getuigen van klungeligheid, van amateurisme. De directeur vroeg of dat nou alles was. Een foutje met een vergunning! Dat kan toch iedereen gebeuren! Soms moet je creatief risico nemen. Dat is ondernemen!

En toen gebeurde het. Het amateurisme was veel breder zei de ondernemingsraad. De hele hierboven genoemde waslijst van pekelzonden kwam over tafel. De verbouwing waarvoor geen geld was, de geactiveerde verliezen, het geklungel met het gebouw, het UWV verhaal, de hele mikmak. Dat was het amateurisme waar de ondernemingsraad op doelde.

De reactie van de raad van toezicht sprak boekdelen. Eén toezichthouder hield de hand voor de mond en gniffelde. De tweede had opeens alleen nog maar belangstelling voor zijn schoenveters. En de derde maakte een nauwgezette studie van het plafond. De directeur stotterde en iedereen liet hem zwemmen.

Een week later was er een tweede overleg. Tussen ondernemingsraad en raad van toezicht, zonder de directeur. Daar werden afspraken gemaakt. De raad van toezicht zou overal dicht bovenop gaan zitten en zijn bevoegdheden uitbreiden, dat wil zeggen dat de directie in het vervolg voor meer besluiten hun toestemming moest vragen. Het MT, dat regelmatig intern gewaarschuwd bleek te hebben, kreeg ook meer bevoegdheden. De directeur nu wegsturen was moeilijk, gezien zijn contacten. Dat kon een interim zo snel niet over nemen. Maar bij het afscheid zei de voorzitter van de raad van toezicht: "Natuurlijk zullen wij hem met een maand of vier een exemplaar van de Volkskrant geven en hem vertellen waar de personeelsadvertenties staan."

De ondernemingsraad had even op gang moeten komen. Maar uiteindelijk hebben ze de zaak ijskoud uitgeserveerd en brandend opgediend.

Aan tafel doet die combinatie het ook goed. Gewoon zelf ijs maken. Een kwart liter slagroom stijf kloppen met 30 gram suiker en een zakje vanillesuiker. Vier eidooiers er door kloppen en in de vriezer zetten tot het bevroren is. Flensjes bakken en het ijs in de warme flensjes rollen. Aan tafel Drambuie in een grote soepopscheplepel verhitten (doe ik altijd met een kampeerbrandertje), als het heet is de vlam er in laten slaan en brandend over de flensjes gieten. Een klein feestje!

Ingrediënten	Flensjes
IJs	125 gram bloem
Kwart liter slagroom	1 ei
30 gram suiker	kwart liter melk
zakje vanillesuiker	snufje zout
4 eidooiers	